På fria banor

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

PÅ FRIA BANOR DIKTER AF Gånge Rolf * HELSINGFORS, G. W. EDLUNDS FÖRLAG. 1880.

HELSINGFORS,
HUFVUDSTADSBLADETS TRYCKERI.
1880.

Till mina kamrater.

I fordom en gång drog på ledunga tåg En skara af män öfver Eystrasalts våg Från Svitlijods bygder i vester. De styrde mot sols öfver skummande sjö, Da dök der ur våg mången grönskande ö Att helsa de kommande gäster. De seglade framåt med aning i håg. Allt fagrare möta de skär på sitt tåg, Som tjusa med klippor och grönska. När fram genom skären de styrt efterhand, Der ligger i solljus dem öppet ett land, Så härligt och go dt man kan önska.

Hvitskummiga böljor i vikarna gå, Mosslupna på strand stå granitklippor grå Att landet mot vågorna värna. Der dofta små blommor i fägring och glans, Den grönskande skogen står rundtorn i krans, Der fåglarna drilla så gerna.De främmande gäster från Svithjods bygd, Utdragne att söka sig hemvist och skygd, Så glade nu landa vid stranden. Du herrliga land, der i klippornas vakt, Vårt Nyland du blifve, du fagraste trakt, Vi ta dig med svärd uti handen.

„Här vilja vi bygga, här vilja vi bo, Omplanta hit fäderneseder och tro Och nordmanna tunga och minne. En sköldborg så stark på din strand, dina skär Vi reda den nordiska anden, att här Må lefva städs fädernas sinne.“

Den ed, de så svuro, den hölls ock af dem. De sträfvat, de blödt för sitt nyvunna hem. Vi veta det bäst, deras söner. De brutit vår åker, de rödjat vår äng, De bäddat hvar fiende blodrödan säng, De lärt oss vår sång, våra böner.

Upp broderi så visom då än för en verld, Att vigarf vi värna med harpa som svärd, Att än lefver fädernas sinne. Vanbördig den son, som på fädrens graf

Ej värnar hvad bäst Herren Gud honom gaf, Sin hembygd, sitt språk och sitt minne.

En hvar bär *sitt* vapen, en hvar har *sitt* värf. Så vill jag ock offra i sången min skärf Och Er vill det offret jag egna, Er vikingasöner, du ynglingahär, Du skandiska vaktpost på Fennias skär Som svurit, vårt vigarf att hägna.

Framåt!

Så vildt svallar vågen på skummande sjö, Och stormen i furorna far, Och bränningen brusar mot grönskande ö, Men oskadd den väna står qvar. Och mörka väl skyar på liimmelen gå, Men solen han blinkar ur molnen ändå Och sprider sin gyllene strimma ibland Öfver sjöar och strand, Öfver vågornas rand. Men jag dröjer på stranden, allt lyssnande på, Huru vågorna slå, Huru stormarna gå, Och sjunger min sång uti brusande larm Med glödande

hjerta i klappande barm.

Framåt hän på lefnadens stormiga sjö! Framåt då med glädje och mod! Att. segra med ära en gång eller dö, Att offra mitt lif och min blod För hoppet, som liviskar med tjusande röst,För den eviga längtan, som eldar mitt bröst, Att hinna dit upp till den strålande höjd, Att kämpa med fröjd, I farorna nöjd, Att famna en sällhet hos gudar blott drömd, Om sedan ock dömd, Att slockna förglömd I samma minut, som ett stjernskott i rymd, Af stjernor mer glänsande, strålande, skymd.

Framåt! Ja, framåt då med ungdomens glöd! Till storms emot stjernornas borg! Ej se dig tillbaka, livad armod ocli nöd, Hvad tvekan, hvad synder och sorg, Der lura och tråna att dricka din blod, Förslappa din kraft och förspilla ditt mod. Bjud stolt upp din norna till stridernas dans För en lefnad af glans, För odödelig krans. Ej vinnas de lätt, men som insats du gif Uti spelet — ditt lif. Så all tvekan fördrif, Med tro blott i lifvet du seger kan nå, Med tro öfvcr död du skall segrande rå.

I Galopp.

Spring min frustande hingst, bär mig stolt på din rygg. Der jag blickar omkring mig så burtig, så trygg. Allt får lif, allt får fröjd, får en högre kulör Och mitt bröst sväller stolt, det blir friskt mitt humör. I galopp!

Och hvart barndomens tjusande minne, som flytt, Dyker upp i min själ, jag mig drömmer på nytt På' en skummande hingst med ett blixtrande svärd Rida ut i den glada, den glänsande verld I galopp.

Hvad är kammarens frid dock mot stridslifvets larm, Der man dricker sig glad, der man dansar sig varmOch stolt spränger i spetsen för skäggig sqvadron Vid stålsablarnas rassel, trumpeternas ton I galopp.

Men kasernluft — der ville jag dock ej dra’s opp. Ej jag sålde min själ för att smycka min kropp Ej på fremlings befallning, för titlar och band Jag skall sporra dig hingst långt från fädernestrand. I galopp.

Men om engång vår furste, vårt fädernesland Ville fordra ditt språng, ville väpna min hand Eller finge jag draga det blixtrande stål För en hugstor idé, — då vi sökte vårt mål I galopp.

Då i spiltan jag gömde min halta pegas, Drog från ordlek till svärdslek, från lugnet till ras Då med svärdet jag skrefve min dikt uti blod. Då vi sprängde mot döden med jublande mod I galopp.

Må den gry snart den dag. Nu med jublande fröjd Spring min springare god, stig mot blånande höjd Du min sång tills du dör och ridtimmen är slut, Vi få livila igen, att på nytt rida ut I galopp.

Hafvet och hjertat.

Stolt och glad jag ser mot hafvet der det går i skummig våg Skyhögt fräsande mot himlen, fram i vilda vindars tåg. Hågen veknar, blicken drömmer vid dess klara spegelsjö När den blanka dyning somnar suckande vid grönklädd ö.

Underbara, stolta, veka haf, hvars lif jag tjusad såg, Ömsom stormande förmätet, ömsom drömmande i håg. O! hur liknar du ett hjerta, vexlande som vågens svall Men ho tjusa väl dess stormar, ho .dess fridslugn drömma skall?

Skalden.

I fädrens tid var äfven skalden med. I strid hans svärdshugg klungo lika skarpa Som sångens toner mjuka från hans harpa. Och endast det besjöng han, som han stred.

Bland kämpar dvaldes han i kungasal; En kämpe sjelf, en kung i sångens länder. Hans harpa slogs med fröjd af furstehänder Ty Suttungs mjöd gafs blott med gudars val.

Nu går hans son förbisedd kring i verlden Och tigger med sin sång ihop på färden En beta bröd; en hopens bifallsskärf.

Rätt! sång är till blott att bedrifter adla. Blott kämpahand bör diktens stridshingst sadla Och mägta sporra den i stolta värf.

Ett blott!

Du nordens son! bed Gud att skänka di» Ej gods, ej gull, ej bäfdens stolta minne, Men bed blott ett, om fädrens bug och sinne, Att såsom dc, som man gå fram din stig.

Det andra som ditt hjertas glöd begär, Om det du sen skall sjelf med Nornan kämpa, Och hvem kan välden mannens själskraft dämpa, Som tron på Gud och lyckan hos sig bär?

Och sveke lyckan ock i marga öden, Var tröst! ett bättre blir ditt rof i döden, Det domslut: manligt han med ödet stred.

Se! det är bästa tröst för mannasinne: Ett stort, ett ädelt, frejdadt hjelteminne. Det lefver, fast man lagts i högen ned.

Törnerosa.

„O! kunde för evigt jag sorgerna binda Och sällheten sprida Till alla som lida, Till alla, som glädjen i tårar förbida“. PRINSESSAN TÖRNEROSA.

Du modets mö, född för salongens sport, Hvars öga 1er så varmt, fast hjertat fryser, Din kärlek som raketen bränner, lyser, Varmt en sekund, men dör i missljud bort.

O! lär dig se, Jmr tom den är din glans, Hur blek din skönhet och hur armt ditt snille! Af sagan lär livad Gud med qvinnan ville, Det sköna bandet i hans skaparkrans.

Väx frisk och ren i kojor som i salar, En ros, som med sin kärleks doft hugsvalar 1 lifvets brus, vår själ som söker frid.

Ty Törnerosa lefver i vårt minne. Förtrollad mö att väcka trår vårt sinne, För henne gå vi gladt i lifvets strid.

Till F . . . . G . . . . !

„Och liten elfvadrottning Med fagra läppar log“. B. E. MALMSTRÖM.

I nordbons sägen, i hans skalders sång Det täljs om qvinnoväsen undersköna, Små elfvor, som trå dansen i det gröna, Så fagra och sa goda på en gång.

De leda vandraren från vilsna spår I natt och dunkel åter in på vägen, Hans missmod skingrande med sång och sägen. Säll den, som så små elfvor möta får.

Dock — folkets sägn ibland man sannad ser. Yi diktens elfva få som verklig skåda, När du, vår elfva, skälmsk från tiljan 1er,

Och vinkar oss mot konstens ljusa stråt, Der du så god som skön vill fröjd oss båda. Hell elfvadrottning ! Dig vi följa åt.

I sommarqväll.

Saimas dyning i silfver blänker, Göken gal uti löfrik lund, Sol med flammande guld bestänker Klara fjärdar ocli blanka sund. 0 ! hur rikt här naturen tömmer Doft och skönhet ur blomsterbarm. Ensam går jag dock här och drömmer, 1 all skönhet och rikdom arm.

Ty i fjärran min tanke flyger, Dröjer borta i hemmets trakt. Stilla sucken ur bröstet smyger, Manad fram utaf minnets makt. Det förgångna så ljuft förgyller Längtans, saknadens stumma sorg, Som med innerligt vemod fyller Hjertat, känslornas slutna borg.

Liten lärka, som kan dig svinga Högt mot himlen med sång och fröjd,

Flyg mot norr, och min helsning bringa Skog och fjällar och dal och höjd. Helsa varmt mina rika slätter Och mitt stormande, stolta liaf, Strida elfvar och ljusa nätter, Allt som kärlek ocli fröjd mig gaf.

Helsa alla och säg, jag minnes Evigt, evigt min höga nord. Kärast, skönast af allt som finnes Är och blir du mig fosterjord. Fast oss nu skiljer skog och bölja, Fast oss nu fjermar land och liaf, Skall min tanke dig ständigt följa, Varmt och trofast allt till min graf.

Imatra.

———

Saima med dån utför hällen sig kastar, Skogarnes fridslugn den stolta förkastar, Frigjord dess blånande bölja borthastar, Skyndar att hinna till hafvet en gång. Finne! om Imatras storhet dig tjusar, Lyssnar du till hvad den väldige brusar, Hör du dess skog, som på stränderna susar, Sök då att tyda dess högstämda sång:

Finland! i skogarnes glömska, den frida, Lär dig att tåligt förlossning förbida, Stärk dig, att en gång så kraftig ock strida, Vinna din längtans odödliga namn. Kraftig till språk som till hjerta och sinne, Strid för en framtid och häfda ditt minne En gång, när segrarnas soldag är inne, Jublande störta i frihetens famn!

Xerxeståget.

„Odi profanum vulgus et arceo.“ HORATIUS.

An yfs som förr despoten på sin tron, Än ses han blindt satrapers hop befalla. Fast desse nu sig „folkets vänner“ kalla Och sjelf han namnes: „allmän opinion“. — Och dyrkande i hans person sin Gud Otalig massan ses kring tronen bölja, Beredd att städse blindt och slafviskt följa Satrapers vink och envåldsherskarns bud.

Men underbart! enhvar till träl sig länar Men likafullt på „jemnlikhet“ han skränar, Det är den lösen „folkligheten“ ger.

Så rasar hopen,'som från sina sinnen Mot mensklighetens Hellas: folkens Minnen. Stån opp, trehundra, om I finnens mer!

„Venit Summa dies!“

„Dies irae, dies illa Deus punit cum favilla.“

Venösa tid, du dräggen skummar fram Och mörka bubblor ur ditt djup uppsvälla Var viss! -- snart nornan skall din dödsdom fälla "Communen" tvättar ut med blod din skam.

Låt se, om dina gudar hjelpa dig: Din otro, egoism, ditt krämar sinne. Hvart flyr din son, som nhånar fädrens minne, Din dotter, som för guldet säljer sig?

Ja -- säg! hvart fly de på "den stora dagen" När "packet" för patronen läser lagen Och i sin tur sig sölar i hans gull?

Ej för, ej mot höfs riddersman då strida. Lugn vill han slutetpå Er tekamp bida Och skifta arfvet sen på begges mull.

Où est la femme?

———

En underskön bukett en gång jag såg Och tjustes af dess blommors färger bjerta. Jag ville andas blomdoft i mitt hjerta, Men hur bedragen blef då ej min håg!

Ej blomsterdoft, naturlig, frisk och ren, Jag blott essencer mot mig dofta kände. Med harm från torkad blomqvast jag mig vände, Då såg jag glad i den en lilja len.

Hon ensam unnats bland den bleka skara Sin blomsterdoft, sin qvinlighet bevara, Som vitnade att hon födts frisk och fri.

De arma andra! dem naturn ock födde; För toilettens dofter, själns de ödde. När skall hvar „blomma“ åter blomma bli?

„Moriturtus te ôalutat!“

Nu ståndar slafvcn på arenans sand. Quiriter hit! att se mitt hjertblod rinna. Nil gläds mörkögda, stolta romarinna Ocli klappa bifall med juvelprydd hand!“

Ja yfs! falangen föll för romarhär. Korinth är grus och fallna fädrens stöder. Nu Hellas härjadt står, de fries moder, Och jag, dess son, din gladiator är.

Oedipi ättling, dyster är lians saga. Men ej lär han sin sorg barbarer klaga, Som vid dess åsyn höja jublets röst.

Sitt svärd ban höjer, som vid Elis’ fester, Att helsa stolt de skådelystna gäster Och sänker sen det ljudlöst i sitt bröst.

Bîsmarek.

En erkedoktor för vår fiel du är. Det arma barn af anemi ses sjukas. Med „Blut und Eisen“ skall ju svaghet stukas, Och stukning här gu’nas nog gagna lär.

Det är en hästkur, men den botar brådt, Skall hjernan från allt dunst och prat klarera. Låt pojkarne par år blott exercera. — Dem litet disciplin gör f—n så godt.

De lära sig hvar på sin plats sig ställa. Ej mer hvar kyckling då som tupp vill gälla Och kackla broderskap och jemnlikhet.

Så bli vi män med stål i hug som händer. Och bli vi män, nog barn oss Herren sänder För hvart, som för din kur i gräset bet.

Lord Becaconsfield.

Guds valda folk, jag dig i ära fram Från djup förnedring skall för verlden bära. Britannias röfvaradel vill jag lära, Att liedra ättlingen af Davids stam.

Men att så i vår tid odödlig bli, Man på parnassen eller slagfält ränne. Godt! Min roman blaserad tidsnerv spänne, Rouéer värme österns fantasi.

För arm mig blir dock sist blott diktarns ära. Europa skall med häpnad åter lära, Att diktarn ock kan styra stolt en stat.

Sen i dess stores led jag stolt mig ställer. Der är min plats. Om der min idrott gäller, Hvad bryr mig hopens afund, packets prat.

Louise de la Valliere.

rJe n'avais plus d'amant, Il me fallait tin dieu“. LOUISE PE LA VA LIIERE.

Ej tid som gått har trofast kärlek sett, Ej tid som stundar skall en side få skåda. Att glömma äro männens hjertan bråda Den kärlek, som hängifvet allt dem gett.

Den samma eld, mig tärt, ej värmt hans bröst. O kärlek! du som gjort min fröjd och plåga, Hvi gaf du ej hans

bröst min trogna låga? Ilvi lärde du mig ej de andras tröst?

Ja! ånger följer städs (let lif, som njutit. Min ende älskare har mig förskjutit, Jag måste söka upp min glömda Gud.

Förutan kärlek o! hur kall käns verklen; Hur gerna skiljs man då från toma flärden Och dör i klostercell» i dokets skrud!

Friherre Karl Cronôtedt. t 1880.

„Bort dör din hjord, hort dö dina fr änder Oeli sjelf du {ifven dör, Men minnet aldrig, Om den, som sig ett g o dt för u ärfvat. “ h1va.mIl.

Det är dock skönt att lefva i en verld, Som ger en allt, rang, rikedom och snille. Hvem finns, som ej det lifvet lefva ville? Men hvem väl visar sig sin lycka värd?

Dock — rangen myllas med en sjelf i jord Och rikedomen följer ej på färden, Och snillet, som en gång har tjusat verlden, Blott lefver qvar i några skrifna ord.

Hvad båtar lefva, då så snart allt flyktar? livad fins som blir, när lifvets lycka lyktar? Jo! kärleksminnet uti likars bröst.

Hell yngling! lifvets gåta har du fattat. Du högt din lyckas adelsbref uppskattat. Ditt lif gaf kärlek, nu din död ger tröst.

General Wolfe.

„Dock klagar jag ej mina dagars tal. Snabb var men god deras fart. Det går ej en väg blott till Gudarnes sail och bättre är hinna den snart.“

Hur Saint Laurence flyter klar ocli djup! Skönt speglar vågen månens silfverstrimma Och gungar sakta fram i nattlig timma Rödrockar i armerad pråm och slup.

På Quebecs torn går vakten trygg sin rund. Ej Malcolm drömmer oss så nära vara. Frid 1er naturen, men’skan, men’skan bara Hon njuter att den öda samma stund.

Hvi blef väl krigarns lott all frid att öda. Af bröder dödas eller bröder döda? — Dock — en soldat ej kan, ej sörja får.

Det är ju skönt, att för sitt land få strida Och stupa stolt med segern vid sin sida I lifvets fullhet, i sin styrkas vår.

Pelago.

Ej allt är slut, fast Guadalquivirs strand I blod såg falla Göters hjelteskara Och Iloderik bief snärjd af svekets snara Och morens hästhof trampar Euriks land.

En flik fins qvar för oss, att bygga bo Bland bergens örnar på Biscayas stränder. Se! derfrån kämpa vi om fädrens länder Och sprida branden ut af Kristi tro.

Ej öfvermagt det är, som vinner striden. Nej, bug som tror på seger uti tiden Och minnes stolt, livad fädren tänkt och gjort.

Med den blott gryr en dag, som Göters söner Ger efter seklers kamp och segerböner Vårt Gothien åter kristet, fritt och stort.

Varägerne.

"Vårt land är stort och rikt på gods och gull, Men sjelfvc vi ej mägta det försvara. Så kommen I, att våra herrar vara, Ty verlden är af Nordmäns rykte full“.

De hud från Holmgård talte till oss så. Ej tveka vi att höra deras böner. Stridsvane, herskarborne vikingsöner, Ho kan vårt svärd, vår djerfva bug motstå?

När ödet bud om magt och ära sänder Så lemnom utan tvekan fädrens stränder Och följom det med segerns stolta hopp.

Nog finnas de, som nordens torfvor skära. Yi föddes, att dess hjelteandc lära En veklig verld, som måste ryckas opp.

Ebba Brahe.

r Jtty är förnöjd med lotten min Ochi tackar Gud för nöden sin “

Du stolta drottning ! ej för allt ditt hot Jag ryggade, ty trofast är hans sinne, lians själ ej glömt sin barndoms rena minne, Fast Instar snärja ock en hjeltes fot.

Ditt hån du Grefve Magnus’ dotter spar. Din kronas glans ej bländat tärnans hjerta. Det Gustaf kärlek svor i fröjd som smärta Och höll sin ed med tro från barndomsdar.

Men om Guds vilja så det synes vara, Och kung och rike räddas ifrån fara, Så flyr jag nöjd i Grefve Jakobs famn.

Ack! du är Gustafs mor, tör bäst här döma. Men minnet blir, det kan, får ej jag glömma, Det evigt enar dock med mitt hans namn.

Karl X Gustafs Jagt.

Drif kopplet hop, slut med vår jagt i dag. På Borgholms slott, i qväll skall lustigt vara. Låt hornen samla kavaljerers skara Och sköna tärnor till vårt muntra lag.

Du vackra Brita * le ej hånfullt så, Fast „lille prinsen“ tom pokalen tömmer Och kärleksrusig vid din harm sen drömmer, Ty vet du livad den vilde drömmer då? —

Om drottning Kjerstins hand? det hopp försvunnit. En annan eld här vildt fast hemligt brunnit. Snart flyr jag från mitt vackra Ölands strand.

Då skall jag jaga — jorden rund — min lycka Och som dig nu, en verld mot barmen trycka Med segerdrucken själ, med herrskarhand.

* Brita Allertz ; —

„Prinsessan Juliana.“

Nu stråla ljus i Stockholms kungaborg. Der dansar Elfte Karl med unga bruden. Jag, hans kusin är ej på bröllop bjuden? -- Haha! han gör mig dock ej hjertesorg.

Jag ock bar diadem i korpsvart hår Och lyste en gång som salongers stjerna, Fast nu — o! Gud — en vissen, fallen tärna I natt och drifvor jag på gatan står.

En drottningkrona såg jag mot mig blänka Fast bagarn sist min hand jag måste skänka. Så kan det gå i lifvets karnaval.

Husch! båtar det, att slika saker minnas. Bort! tröst och fröjd för mig dock än må finnas I qväll den firas ock min bröllopsbal.

Karl XII:tes likfärd.

(Baron Cederströms tafla).

rLa Pièce est fini; allons souper!'-

Ridån går ned med soin bak Norges fjäll. Slut är den stora dram som bländat verlden. kran Tistedalep går den sista färden Med Tolfte Karl på bår i vinterqväll.

Mörk blickar himlen ner på snöhöljd jord. Matt fläkta facklor, klart dock norrsken låga Kring Karoliner, som i dödssorg tåga, Att jorda Sveas storhet, magt i nord.

Den tid, som flyr, med nedböjd gubbe sänder Sin stumma afskedsbön med knäppta händer. Den unga tidens barn

ser häpet på.

Vår tid — ger en minut åt bilden höga. Så hastar den derfrån med tårfritt öga, Som mördarne, att mat i munnen få.

Guétaf III

v’J'y ferai succéder un spectacle à V autre f GUSTAVE III.

"Det fria folkets förste medborgsman!“ Mon dieu ! hur man som barn kan fantisera. Bragd vill jag vinna, sjelf mitt land regera. Ej just en patriark, minst en tyrann.

Gif packet spel, det skriker ej på mat. Enfin ! med spel på spel jag skall det blända. En „tjusarkung“ vet hjertan till sig vända. Men guld? — Åh! brännvin fins och pastorat.

Hellst vill jag dock med mina skalder lära Europa att vår sång, vår idrott ära. „Patriis Musis“ bröd och hem jag gaf.

Diable! den „röde Ribbing“ synts i staden. Allons! jag dansar dock på maskeraden. Mitt lif är ju en dans på — blomhöljd graf.

Göran Magnus Sprengtporten.

En Finlands Washington! hur skönt ändå, Att för sin samtids höga tankar brinna, Som folkets höfding och dess kärlek vinna, Ideen är stor men — hur den utförd få? —

Så armt, så ringa är än Suomis folk. Snart Sverges „komediant kung“ skulle vinna. Men Ryssland? — ja! dess ädla kejsarinna Skall bli vår frihets värn och jag? — dess tolk.

Väl ej vi vant oss, att mot östern blicka Men guld och gröda skall det åt oss skicka Och landet blomstra gladt i fredens ro.

Mitt stora mål — du öfver medlen gäller. „Det unga Finland“ ej för svek mig fäller. Det skall som jag, på „tradition“ ej tro.

Erik Guôtaf Geîjer.

„ I hvarje turn en konung"

Den käcke pilten ifrån Wermlands skog Sin kungsväg gick, till modet välbehållen. Han räddes ej för f—n och ej för trollen. Sitt fadervår han kunde läsa nog.

En viking han på lifvets höjder sprang Och strödde sångens guld på fädrens strider. Med siste kämpen han „de gamle tider“ Beundran, kärlek af sin samtid tvang.

I häfdens schakt han såg de ådror strömma, Som kraft och mod i tiden, folken tömma Och hänryckt gick han till „allmodrens“ barm.

För hemmet domnad hand än harpan rörde, Tills engeln sist från psaltarn siarn förde Till fadershemmet ofvan striders larm.

Ibsen.

———

När ifrån nordens sagoverld du kom Med hugen fylld af hjeltebilder höga Och öppen låg vår samtid för ditt öga, Ej vekligt vände du till dikten om.

Med harm och hån du ref oss upp ur sömn Oss visande hvad lumpet allt vi fira, Den mask af lögn och flärd hvarmed vi sira Ett skenlif, hälften vaka, hälften dröm.

Du gaf oss mens'kor ifrån större tider, Som kände helt, som stredo stora strider. Snart tjusade vi följde siarns färd.

Far fort du ädle, att oss mönster gifva; Lär oss att sanna, att oss sjelfva blifva, Och nordisk kraft skall tjusa än en verld.

Wildmännens Wildman = lapp (Wildmanstrand = Lappeenranta). **afsked.**

———

I öster det gryr! Det ljusnar kring sjö och länder, Och nattliga dimman, som flyr, Det sorgliga bud oss sänder, Att öfver oss ödet rår. Snart följa vi nattens spår, Och skogarnes ättling han styr Långt, långt ifrån hemmets stränder.

Du vaggande våg, Du blånande Saimas öga! Att kyssa dig, varm i håg, Sjönk sol hvar qväll från det höga. Du grönskande skogens sal, I holmar i tusen tal, Från eder dit hän går vårt tåg, Der eviga vintrar snöga.

Hur ljuft var vårt hopp, Att ega få denna jorden! På mossiga åsarnes topp Lugn betade rika hjorden. Vid tusende sjöars famn Vi länge haft ro och hamn; Af våldet vår glesnande tropp Nu jagas mot mörka norden

Du Sumernas folk, Du främling från österns länder, I seger du blodat din dolk, Du segrat med eld och bränder. Du svedjar vår gröna skog, Vår blånande sjö du tog, Du, vårt ödes mäktiga tolk. Hård lott oss Jumala sänder.

Så skymfa ej oss, Du arfving till våra länder; Mins, vår hand dock tände det bloss, Som först brann på Suomis stränder. Vi voro den första våg Af folkens stora tåg, Som, trött att mot skickelsen slåss, Nu bruten till hvilan vänder.

Farväl, du vårt land! Vi skiljas med sorgset sinne; Skön Saima, din sjö och din strand Bevare vårt namn och minne. I, kummel, der fädren bo, Stån qvar uti skogens ro! Du frihetens arfjord, i band Dig slagen man aldrig finne!

Blondel.

———

O! Richard, O! min hjeltekimg När skall jag finna dig? Min blick blir skum, min fot käns tung Och hopplös syns min stig, Ty genom verlden har jag gått Från söder allt till nord, Men ej ett spår af dig jag nått. Hvar dväljs du då på jord?

Till Hellas jord, Jordanens strand Och helge fadrens stad, Till Tysklands skogar, Frankers land Jag vandrade åstad. I Alpers snö, i Spaniens glöd Jag sökt men fann dig ej. Och ryktet täljer ren din död. Mitt hjerta hviskar: *Nej!*

Han är ej död, min hjelte båld, Så modig, stark och ung. På honom rår man ej med våld, Min djerfve lejonkung. Men sveket? ja — dess magt är stor På denna falska jord. Hvar göms då celln, der fången bor, I söder eller nord?

Madonna! är allt hopp förbi, Skall ej han ges igen Åt fosterlandet, stolt och fri, Min konungslige vän; Så låt mig dö vid LeopoldsLeopold, Hertig af Österrike, i hvars borg Richard Lejonhjerta satt fängslad. borg, Der nu jag trött mig satt. Hvad båtar lefva år af sorg, När hoppet höljs af natt.

Dock förr'n jag dignar, än en gång Jag vill min harpa slå. En magt på jord är skaldens sång, Och underbar ändå. Hon fjettrar hjertan uti band,

Hon löser fången fri. Kanske hon tänder hoppets brand, Fast den ren tycks förbi.

Välan — den sång, jag ofta qvad Med Richard i hans slott. — (Den tiden, den var stolt och glad Men nu — nu har den gått —) Om Charlemagne, om Rolands mord, Om Merlins trolldomslek, Om kämparing kring Artus bord, Som aldrig trohet svek.

Men tyst! bak mur'n ju höras ljud. Hvem stämmer med mig in? Ha! Richards röst! — Pris ske dig Gud! Jag funnit hjelten min. Och hell dig sångens gudamagt, Som bräckt hans boja tung Och kejsarlist på skam har bragt! Jag kommer. Hell! min kung.

Riddarens vik.

———

Der satt en skön jungfru i höganloft vid Och sömmade sölf och gull. Då var hon så glad och så full af frid, Så ung och så oskuldsfull. Men skogen den susar i sommaren så: Det finnes ej lycka, som kan bestå Här i verlden.

Så satte hon sig sen i riddaresal Och sjöng i sin faders borg. Der drucko stolts riddare utan tal Med gamman och ingen sorg. Men skogen den susar i sommaren så: Det finnes ej lycka som kan bestå Här i verlden.

Så kom hon allt dädan till konungens hof. Bland fagraste tärnors tal Der skalden sjöng ärans och hennes lof

Och dans gick i bonad sal. Men skogen den susar i sommaren så: Det finnes ej lycka som kan bestå Här i verlden.

Så såg der den jungfru en herre så båld, Så tapper, så stolt han var. Och borgar och land han hade i våld. Och sporrar och dysingRiddarekedja. bar. Men skogen den susar i sommaren så: Det finnes ej lycka som kan bestå Här i verlden.

Och en gång han månde för skön jungfrun gå Och bad då med blick så varm, Att hon månde dansen med honom trå Och åka i gyllene karm. Men skogen den susar i sommaren så: Det finnes ej lycka som kan bestå Här i verlden.

Så gångar hon sig allt till grönskande lind, Hon skär i dess stam hans namn. Då kom han, och kysste dess rodnande kind

Och tog henne i sin famn. Men skogen den susar i sommaren så: Det finnes ej lycka som kan bestå Här i yerlden.

Då blef den skön jungfrun så innerligt glad, Och svor honom evig tro. Och riddaren sen drog gladligt åstad Att reda till borg och bo. Men skogen den susar i sommaren så: Det finnes ej lycka som kan bestå Här i verlden.

Men riddarn snart lades så blek på sin bår. Hon månde för båren gå. Ej kunde bon fälla en enda tår, Hon såg blott mot himmel blå. Om skogen den susar i sommaren så: Det finnes ej lycka, som kan bestå Här i verlden.

Så gömdes de begge i kyrkogårdsmull, Hon sof vid sin hjertans kär. Grafklockan nu ringer så sorgefull, Vigilien klingar skär.

Och skogen den susar i sommaren så: I himmelen först kan vår lycka bestå Hos Guds englar.

Så fördes den jungfrun till himmelriks hamn Och såg der så härlig syn. Hon hade sin käresta i sin famn, De flögo allt genom skyn. Och skogen den susar i sommaren så: I himmelen alla sist träffas vi få Hos Guds englar.

***

Så var nu den sången om skön jungfruns lif. Och björkar och lindar De susa på grafven om riddarens vif I sommarens vindar. Guds helga moder med englar små, Bed för oss alla att frid vi få! Krist tröste alla som lida!

Anna Torstenson.

———

Tyst! stör oj det höga allvar, gäst i Sveas kunga borg, Der står tår i hvarje öga, bor i hvarje hjerta sorg. Se! de stolta kavaljerer och de sköna tärnor kring Snöhvit sjukbädd ödmjukt böja nu sitt knä i sluten ring.

Och der borta längst vid dörren, ser du tjenarenes flock, Äfven samlad hit att sörja, ta farväl de vilja ock. Sjelf den bistre lifdrabanten torkar en förstulen tår. Mins han liten hand som ofta klappat krigarns silfverhår?

Dödsblek, lik en bruten lilja hvilar på sin sidenbädd Hofvets ljufva älsklingsblomma, ren i dödens färger klädd. Stum hon sänker skära blicken på de sorgsna vänners tal. Hör! en enda oafbruten snyftning går i kungasal.

Anna Torstensson du skådar i den tärda, bleka hamn. Den som liten flicka nämndes med välsignelse dess namn. Ty ren då hon lärde sona hyddans barn med bördens tvång Och från grefveslott till kojor ställde hjelpsam hon sin gång.

Skön hon var och rikt på lycka lifvet då mot henne log Hvar hon gick för henne hvarje hjerta varmt af kärlek slog. Men så kom den tid som fläckat Sveas häfd med mörka blad, Sqvallrande om bitter otack, reduktioner på hvar rad.

Lennart Torstensson ren hunnit segertrött i grafven gå När hans enda dotter måste bort till hofs att bergning få. Men hon ej i hofvets salar glömmer minnet och sitt namn, Tigger ej om nådens solblick, ber ej plats i oväns famn.

Nej hon går der, att försona tid som är med tid som var, Begge hafva de förbrutit. Hon blir nu den stråle klar, Som der sprider ljus och mildhet i de bittra hjertan ned, Som der signande förkunnar kärlekens försonarsed.

Derför står nu parvenyn med grefveson i samma led, Och på begge blickar lika varmt den ljufva flickan ned, Derför ser du saknads tårar glänsa i hvarenda blick, Derför sorgsna sucken allmän nyss igenom salen gick.

Se! till sist hon trycker handen på den man hon älskat har. Stum och nedböjd af sin smärta står han främst i sorg der qvar. Han är en af dem, som bittrast hatat har den gamla tid. Kärlek ensam så kan sona fiender i lifvets strid.

Än en blick hon ger sin älskling och de sorgsna vänners tal Och det ljufva ögat slockna syns i dödsminutens qval. Nej! ännu en gång den trötta engel slår sitt öga opp. Ren i skära blicken strålar skymten af odödligt hopp.

Och hon talar, stämman klingar som en silfverklockas ton, Som en eolsharpa susar, stämd af englar för Guds

tron: „Bringen åt Kung Karl min helsning och min sista varma hön: Få af honom afsked taga blifva skall min kärleks lön.

Borta uti skumma kammarn sitter bister Svea kung, Blixt bor i hans mörka öga, sky på pannan hvilar tung. Se! han granskar räkenskaper; listigt smilande på tå Lindsköld, Gyllenborg och Hastfehr för sitt vreda lejon stå.

Men man bringar tärnans helsning. Se! hvad ändring i en hast. Opp han springer, bordet hvälfver kungen kull nu i ett kast, Rusar genom slottets gångar till den sjukas dödsbädd fram — Bud från hofvets tärna lyder ättlingen af Vasars stam.

Och han lutar sig mot henne, der i bädd hon rest sig opp. Det är dödstyst nu i salen. Hennes hviskning fångar opp Karl den XI:tes kungaöra, se hans blick blir vek och blid Och kring Annas anlet lägrar sig odödlighetens frid.

Tyst! stör ej det höga alvar, gäst i Sveas kungaborg. Der står tår i hvarje öga, hor i hvarje hjerta sorg. Se! nu sjunker solen stilla bakom Riddarholmen ned Och med hennes strålar flyr en englasjäl till evig fred.

Vikingens afsked.

———

Solen ren sig sänker, haf och stränder glimma, Natt nu löser banden kring sitt mörka hår. Men på ro ej tänker ens i senan timma Viking, som på stranden ensam ännu står.

Hög han står i härskrud, färdig land att lemna: Draken väntar bunden vid sitt tåg på strand. Tyst! der höras harpljud. Harpa ses han stämma, Sång i afskedsstunden bjuder han sitt land.

———

Så står jag då åter i rosende qväll Här ensam, o! haf, på din strand Och blickar mot stjernhimmelns strålande pell, Hör vågorna sorla i sand Och drömmer för själen mång' underbar syn Tills solen bortseglat på rosendeskyn, Bort, bort, långt bort öfver vågen.

Nej! — ungdomens drömmande trånad så varm Nu vuxit till brand i mitt bröst. Den sjuder, den hotar att spränga min barm Dag, natt jag blott hörer dess röst. Jag vuxit till man och den glöder min håg. Snart följer jag som på dess glänsande tåg Bort, bort, långt bort öfver vågen.

Ty längre jag icke kan stanna här mer. Här känns mig om bröstet så trångt. Här känner mig ingen, knappt någon mig ser. Som fädren jag längtar dit långt, Långt ut i den vida, den okända verld, Att vinna mig ära och magt med mitt svärd, Bort, bort, långt bort öfver vågen!

I hyddan derborta väl snyftar min mor, Den gamla med lockarna grå. Ja! icke så lätt är, som mången dock tror, Att ensam i verldon utgå. Den tåren hon fällde, den brände mig het. Dock — Nornan står kall, fast du blodstårar gret, När bort hon för öfver vågen.

Än glöder den kyss, som hon gaf mig, min mö, I qväll då jag afskedet tog.

Väl fager hon var, med en barm som af snö Och ros uppå läpparna log. Men tärna, fast fager, ej fängslar hans håg, Som drar ut i verlden på vikingatåg Bort, bort, långt bort öfver vågen.

Jag blickar ikring mig. — O! fädernesland, Skönt 1er du i aftonens glans. Hur blå är din himmel, hur fjellhög din strand Med grönskande skogar i krans. Här grydde min morgon, hvar sjunker min qväll? Dock — det gör det samma — en viking är säll, Hvar än han gungar på vågen.

Att bruka din torfva ej vandes min arm, Den föddes för bragdernas svärd. Jag får ej beständigt bo här vid din barm, Mitt hem blef den villande verld. Hos henne i mig vill jag häfda ditt namn, Men bjud dock till sist mig din älskade famn, När hem jag drar öfver vågen.

Ty sedan när en gång mitt mål jag har nått, Magt, rikdom och bragdernas glans, När ungdomens glöd och dess krafter förgått,

Och jag tröttnat vid stridernas dans, Då vill jag som svanen till fädernestrand Att sjunga, hur ljuft är, få dö i sitt land Från blodig bragd uppå vågen.

Du harpa, jag stämt i min barndom en gång, Att sjunga min sorg och min fröjd, Nu tystna tills klinga skall segrarnas sång, När engång jag nått bragdernas höjd. Men drömsången tystne — nu bär jag ett svärd Och det är det enda som duger på färd Bort, bort, långt bort öfver vågen.

Men skulle det hända, att aldrig jag slog Mitt drapa på harpan här sist. Då vet, att din son som i viking utdrog, Har stupat i striden förvisst. Hans helsning, den sista, till fädernas land Da brusande länder från främmande strand I vindens sus öfver vågen.

Se! nu sväller seglet för blåsande bris, Stridsbröderna samlas vid strand. Ren har jag på fädernas herrliga vis Dig sjungit mitt afsked, mitt land.

Farväl, o du käraste bygd uppå jord, Du stolta, du fria, du herrliga Nord, Farväl — ren höjer sig vågen.

Ren dalar ock solen. - Med henne jag far Och lemnar dig fädernebygd. Min fattiga mor utan son och försvar O tag i din kärlek, ditt skygd. Och trösta min tärna tills hon fått sig man. Farväl, O! farväl — mer jag dröja ej kan. Bort, bort, långt bort öfver vågen!

———

Serla sol sjönk i vestersky. Bort i fjerran sågs draken fly. Arla sol går i öster opp. Intet skepp gungar böljans topp. Dagar komma och dagar gå. Ingen viking hörs harpan slå.

Stundar sedan en sommarqväll. Mor och mö uppå strandens häll Speja väntade vännen kär. Vildt nu vågorna gå mot skär. Blek hos tärnan blir kinden röd. Modren hviskar: Min son är död.

Vid Sticklarstad.

———

Tyst de höga stjernor tåga Öfver vinterhimmel klar, Der en präktig norrskenslåga Sprakande kring fästet far. Molnen segla. Månens bleka Stråle ses på drifvan leka, Men kung Olaf och hans här Slumrar trygt i natten der. Sofver roligt i vintern, kung Olaf!

Kall är drifvan, men hon rymmer All din trogna hjeltehär. Fast till Ragnarök det skymmer, Redo städse hirden är För sin kung att slåss och vaka, Hem och härd och allt försaka, Trogen så i lust som nöd, Trogen så i lif som död.

Sofver roligt på drifvan, kung Olaf!

Talar så i sena timman, Vakten, som kring lägret går, Spejande i öster strimman Af den dag då slaget står, Som skall ändra Norges öden, Skänka seger eller döden Åt kung Olaf och hans här. Dock — hvad än oss dagen bär, Sofver roligt i natten, kung Olaf!

Men hvi hastigt storm nu susar, Höras vapenklang och skri? — Odins vilda jagt oss brusar, Hednatid far oss förbi. Bistra blicka gamle gudar, Olaf! död dig nornan budar! Men, fast sjelf du föll i strid, Fram hon går, din nya tid. Sofver roligt i stormen, kung Olaf!

Se, i öster sprids en strimma, Ljusan dag ren rinner opp; Spjut och sköldar mot oss glimma; Fram mot oss går bondetropp. Kristmän, korsmän, kungsmän, liden

Natten är. Upp, upp till striden! Lurens ljud, Thormoders sång Väcka er till vapengång. Vaker villigt, vaker opp, kung Olaf!

„Dagen upprinner, hanen gal,Denna vers är en i „Iduna", 2:dra häftet, befintlig öfversättning af den fornnordiska kämpasång, som sjöngs af „Thormoder Kolbruna Skald" i slaget vid Sticklarstad. Det är tid, det är tid, Vårt arbete göra. Vaker opp, vaker opp, Vänsälle kung, Alle I ädle konungatjenare! Har den hårdhändte Rolf, skötten, Ättgode män, som aldrig fly. Jag väcker Er Ej till vin, Ej till qvinnoglam; Opp! jag väcker Er Till hårda vapenlekar."

Vikîngarne.

———

Qvaf luften käns på Garonnes strand, Der drufvan glöder i solens brand, Orangen doftar i lagerlunden, Borgherren frossar vid tafelrunden, Så drar om rike och land han sorg; Han är ju kung på sin egen borg. Låt trålar hösta åt honom kornet, Låt krämarn qvida i skumma tornet, Nog själamessan, betald i natt, Skall tvätta blodet från röfvad skatt; I tempelhvalf ju vigilier skalla, Fast druckne munkarna äro alla.

Upp blåser nordan då frisk från sjön, Högtidligt rullar nu åskans dön, Och himlen mulnar och blixtar ljunga Och härskepp synas på hafvet gunga.

Då släckes solen, bort dagen dog Och folket flyktar till öde skog. Nu vågen svallar så vildt mot stranden Och borgherrn fäller pokaln ur handen Och munkar bedja vid klockors dån: „Kyrie, Kyrie Eleison! För nordlands vikingars vilda skara Oss milde, nådige Gud bevara!" —

Men Herren Gud är en starker Gud, Som hämnas kan sina brutna bud. Nu härskepp landa vid rika stranden. Ut männer stiga med svärd i handen; Med gula lockar, med ögon blå, Som palmer höga på strand de stå. De äro komne med storm från norden Att rensa luften, uppfriska jorden. I hjelm och brynja med breda svärd De skola väcka förslappad verld. De äro nordhafvets vreda bölja, Som verlden ren med dess blod skall skölja.

De fylkas samman i täta led. Att strida är ju ej trälens sed; Han vandes endast att plöja jorden,

Hur kan han kämpa mot män från norden, Som böljan bärer från strand till strand, Att vinna verlden med väpnad hand? Till marken borgherrn i blod ner dignar, Ur druckna händer snart svärdet signar. Hans usla skara ses häpen

fly! Nu stiger jemmern mot himlens sky. Ner männer huggas, der grips hvar qvinna Och byar, städer och kloster brinna.

Snart ljuda lurar så segersällt, De kalla viking från blodadt fält. Till skeppen vänder han om att dricka, Dit för han fången sin bruna flicka. Der njuter viking sin segerlön; Ej sotad ås höfves son af sjön. Han rifver borgen, han bränner salen, Sen der han först tömt ut vinpokalen, Och guld och sölf, allt, hvad kostbart är, Från borg och kyrka till skepps han bär, Der hornet töms under toftad tilja Och vikingskalder på harpor gilja.

När der han druckit den natten lång, Då skalden sjungit hans segersång,

Och bröllop firat med söderns tärna, Till hemmets stränder han drar då gerna Och vinden brusar och vågen slår Och draken stolt genom hafvet går. Till nordens fjällar han vänder åter Och härjad söder så glad förlåter, Der så han stridde med hjeltemod, Der guld och ära och brud han tog. Dem vill i hemlandet blott han njuta. Der vill han en gång sin lefnad sluta.

Och när hans drakar i fjerran fly, Då börjar dager i södern gry Och folket, flyktadt från krigarmorden, De vända åter att odla jorden. Och borg och byar stå opp ur grus Och Herran dyrkas i helga hus Med bättre sånger, med renadt sinne, Ty folket fasar för syndens minne. Som solen gryr ju allt stort i blod. Så lärde riddarn sig hjeltemod, Och presten fromhet i verk som lära Och bonden lärde sig vapen bära.

Men länge, länge i söderns land Der lefde qvar på Garonnes strand

Den hemska sägnen i folkets minne Om nordlands vikingars vilda sinne, Om deras djerfva och stolta mod, Hur ingen fiende dem motstod. Och om ibland man den sägnen glömmer, — Då himlen mulnar, och soln sig gömmer, Och blixtar glänsa vid åskans dön Och nordan blåser opp frisk från sjön Och böljan svallar så vildt mot stranden, Der hägra härskepp vid himlaranden; Då beder folket vid klockors dån: Kyrie, Kyrie Eleison! För nordlands vikingars vilda skara Oss milde, nådige Gud bevara!

Ormen Långe

i Sjöslaget vid Svoldern 1000 e. Chr.

———

Der susar en storm kring Östersjö; Den svallar mäktigt mot Svolderö. Hör! hur blå böljorna brusa! En hvar kan strida på skummig våg, Men falla kungligt höfs hjeltehåg. Ej tid slikt minne kan grusa.

***

Nu sjunker solen så skön och bär Ett gyllne skimmer kring Pommerns skär, Der natten sveper sin slöja. Och hafvet ligger så dunkelblått Och vågen slumrar mot vall'n så godt, Ej ens en flägt ses den höja.

Allt är så stilla, som Frodes fred I skymning lagt sig på hafvet ned. Ej Freyas tärnor ses glimma.

Men se! hvad lyser längs ytan blå? Hvad är som speglar i vågen så Sin gyllne, glänsande strimma?

Ej vågar fiskarn från Rügens tjäll Att ljustra här, fast i vindstill qväll, Så långt ut på hafvet vida. Ej stjerneskimmer, ej månens ny, Ej qvällens strålande rosensky Det liknar, det skenet blida.

Det flammar fjärran så rödt som gull. Hafsvågen vaknar af undran full Och går i dyning mot stranden. Ty se! der gungar med guldprydd stam Stolt „Ormen Långe“ i natten fram På färd från Vendiska landen.

Så stolt, så smäcker som Freyas svan Hon skjuter fram på den djupblå ban. Hvad? purpurseglen ju svälla? På våg hon hoppar ju lätt som hind? — Osynlig blåser i seglen vind Hvarthän hon kosan må ställa,

Och hvar hon seglar, der glimmar fram Den gyllne ormen i drakens stam; Sitt gap hon hotande vänder. Emot hvar ovän, som nalkas blott, Hon sprutar pilar och hårda skott, Men hjelp hon vännerna sänder.

Hon är det stoltaste skepp i nord. Se blott, hvad höga och dubbla bord Och räkna häpen hvar åra; Der sitter bakom hvar sköld så blank En äkta norrman förutan vank, De bästa en kung kan kora.

På däcket glimmar af spjut en ring, Men uppå vanten går kungen kring Och fångar svärden med handen.„Leka med handsaxar“, Se Olof Tryggvasons Saga. Han står i brynja och hjelm af gull Och spejar örnlik och aningsfull Mot fjärran blånande randen.

Der seglar redan hans flotta hän, På förhand sänd till sin hembygd vän,

Men efterst går „Ormen Långa“. Kung höfves vaka i flottans spår. Ej får han rädas, ehvar han går, Att sveket skall honom fånga.

Tätt efter „Ormen“ på skummig våg Gå sexti snäckor i vördsamt tåg, En ringa men utvald skara. De följa honom i krig som fred. Hvart kungen drager går „hirden“ med, Att mot försåtet försvara.

Och under däcket der slumrar godt Skön Thyra nu på sitt örongott, Vendkungens dotter så fager. Hon står i drömmen Kung Olafs brud I Throndhjems kyrka i kröningsskrud Och drottningkronan påtager.

Men kungen spejar i sommarnatt. För Thyra lilla han vakar gladt. Han hör hur dyningen sqvalar. En aning stum i hans hjerta bor. Sin fylgia han sig skåda tror! Hon så till konungen talar:

Kung Olaf Haraldson, hör mitt ord, Du störste kämpe i Skandisk nord. Red till! din stund är så nära. Jag gaf dig ära magt och glans Och skön’sta tärna i norden fans, Men tron du mig skulle svära.

Hur höll du eden på Holmgårds strand? Nu kristnadt står snart allt Norges land Och fädrens gudar man glömmer. Dock! — Nornor leka sin dystra lek. Stolts Sigrid rufvar på hämnd, med svek Hon dig till undergång dömmer.

Kung Olaf står der så mörk i håg. Då rinner sol upp ur Östanvåg Och klar blir konungens panna: „Upp kristmän, korsmän och konungsmän! Der se vi Svolderö ju igen. Här skola en stund vi stanna“.

„Den mörka nornan nyss hos mig stod. Hon ville skrämma mitt stolta mod, Men sjelf mitt öde jag råde. Åt Norges folk jag min tro befallt.

Guds helga mor, som jag offrat allt, Du fräls mig nu ur all våde“.

När sol går fram utur purpursky, Vid Svoldern ter sig en syn då ny. Fram tusende drakar simma. Sven Tveskägg legat på listig lur Att Norges lejon få stängdt i bur. Nu grydd är hänmerskans timma.

Kung Olaf ropar kring vant och bord: „Upp Norrmän! tappraste män på jord. Till strid! låt lurarna skalla. Blott några drakar vi ha och två Nordlandens kungar emot oss gå. Vi segra här eller — falla“.

„Men kommen, I blöte Danskar, till strid. Hästätande Svensk, lägg oss nu vid. I skolen få Norrmän pröfva. Ej Er jag fruktar, men Sigvald Jarl Han tör er hjelpa, min fordne karl. Dock ej mitt land skall han röfva“.

Nu brusar der storm kring Östersjö. Der kämpa drakar vid Svolderö

I slagtningens heta timma. Det mörknar, blixt slår från skepp och sky. Gud Odin sänder sin vilda hy. På våg valkyrior simma.

De norrmän strida med mod och lust. Sven Tveskäggs Danskar stå hårdan dust, Med Svithjods kämpar de vika. Den gyllne Ormen hon sprutar eld. Gud nåde ovän mot henne ställd! Kör norrmän blott norrmän vika.

Men se! det stormar vid himlens rand Och vågorna gå så vildt mot strand. Fram gunga der nya kölar. Han kommer, Sigvald, den Norske Jarl, Som Olaf skymfat. Han är en karl Som ej med sin blodshämnd sölar;

„Kung Olaf Haraldson, hör mitt ord, Du störste kämpe i Skandisk nord, Svärj af din främmande lära, Och hafvet ligger inför dig fritt Och Norges rike kan än bli ditt. Jarl Sigvald kan det dig svära“. —

„Och hör du Sigvald, min fordne Jarl, Du är väl hedning, men trofast karl. Min tro jag aldrig kan svika. Stolts Sigrids funder nog känner jag, Men icke räds jag på stridens dag. Kung Olaf ej lärt att vika“. —

Strax skummar böljan igen i blod. Båd’ Dansk och Svensk nu med nyväckt mod Med Sigvald stridslystne gånga. Små drakar tagas snart en om en. Hvar man på dem, som ej stupat ren, Nu samlas på Ormen Långa.

Der ståndar på Ormen Långas bord De bäste kämpar, som Norges jord Har fostrat sen fordom timma. Kung Olaf sjelf står i drakens stam, Der Einar spänner sin båges kam. Tätt fienden kring ses stimma.

Men Ormen Långa har höga bord. Det stoltaste skepp uti Skandisk nord, Det blir ej så lätt att taga. Vildt rasar striden vid lurars ljud.

Dock! — ho kan stånda mot ödets bud? Ho jäfvar Nornornas saga?

Den bästa bågen i Nordens land Nu sprang i stycken i Einars hand Och Norges kämpar ses falla I herrlig hög kring sin hjeltekung. Gråhårig stambo och sköldsven ung, Gladt dö för honom de alla.

Så vildt steg jublet nu högt mot sky: „Hugg ner dem alla, låt ingen fly! Vi Ormen Långa bestiga. Kung Olaf! — räknad är hvar din man“. Kung Olaf ropar från drakestam: „Oss Nornor till döden viga“. —

„Björn Stallare, kom bit till mig, du, Min fosterbroder mig följ ock nu. Ej Norges kung får man taga. Min barndomsvagga, du stolta haf, Blif äfven nordmannakungens graf. Stolt lykte Kung Olafs saga“. —

Kring kungahjelm blixtra tusen svärd. Slikt byte ovän blir dock ej värd.

Från stammen af Ormen Långa Kung Olaf hoppar i böljor blå. I blodskum de öfver hjelten slå. *Så* skall en konung bortgånga!

Och solen sjunker i qvällens frid Och 1er så mildt öfver vågens strid Der lik bland kölarne simma. Sven Tveskägg drömmer vid Thyras barm. Stolts Sigrid jublar vid lurars larm. Att kommen är hämndens timma.

Då susar der storm kring Östersjö, Den svallar mägtigt mot Svalderö, Hör! hur blå böljorna brusa: En hvar kan strida på skummig våg, Men falla kungligt höfs hjeltehåg. Ej tid slikt minne kan grusa.

Islandsfararne.

———

Svårt är väl att lemna sin fädernebygd, Som först gaf oss hemvist och skänkte oss skygd, Men svårare är att der blifva, Då allt der föraktas, som stolthet oss gaf Och frihet och rätt gå för våldet i qvaf, Då måste man bhort sig begifva.

Ty om man först kämpat med mandom och mod Och spillt der i tusende strider sitt blod För fäderneminnen och seder. Men, en emot tusen, ej längre förmår Dem värna — så tar man dem med sig och går - Och annorstäds hem dem bereder.

Ty fäderneminnen och fädernesed Ej bindas vid torfvan, de följa oss med Ehvar vi än hamna på färden.

Och värnas de blott på den grönskande jord, Stor sak om det sker då i syd eller nord, I den eller den vrån af verlden.

Du herrliga Norge, I fjällar så grå, I klaraste fjordar med böljor så blå, Som fädernas drakskepp sett gunga, Tungt är att dig lemna, vårt fädernesland, Din skog, dina fjellar och fjordar och strand, Men så fordra tiderna tunga

I landet befaller en enväldig kung, Han lägger på odaljord skatten så tung, Han tar våra gods, våra gårdar. Fri bonde föraktas, men herse och jarl, Som lendermän kallas, blott varder hans karl, Så fäderneseder han vårdar.

Ej mera på tinget har bonden sitt ord, Blott kung der nu bjuder med „Råd“ vid sitt bord Så är med vår frihet nu gånget. Och främlingar bygga i landet och bo Och skymfa vår urgamla, fädernetro. Ho lider den skammen, det tvånget?

Nej, Bröder! dit bort till det svallande haf Som fädren ren frihet och tillflyktsort gaf I nödens och landsflyktens stunder. Högt uppe i norr finns en obebodd ö, Ett Island, väl uppfylldt af fjällar och snö Och fattigt på skogar och lunder.

Men hafvet der sjunger sin mäktiga sång Om frihet, om mandom, om vikingagång Om ära och byten i vester. Och fjällar der stånda med is på sin topp Och strömmar der brusa i stridaste lopp, Att helsa oss såsom dess gäster.

Der skola vi bygga, der skola vi bo, Omplanta dit fäderneseder och tro Och nordmanna tunga och sinne. Der reda vi hem för vår saga och sång. All norden skall börda från Island en gång Sitt vigarf af fädernas minne.

Så, ut våra drakar på böljorna blå! — Till Island, till armod, till landsflykt vi gå, Men äfven till frihet och ära. Farväl! du vårt gamla, vårt älskade land,

Som blånande flyr nu vid himmelens rand, Må Gudarne sist dig beskära,

Att framtiden en gång så herrlig och ljus Skall dagas ur nutidens spillror och grus, Förtrycket och våldet bortvika. Din forntid, som trampas nu ner på din strand, Dess skatter vi värna i främmande land, Så värna vi dig ju tillika.

INNEHÅLL:
